

NOMS DE PERSONA I DE LLOC A LA LITERATURA D'EIVISSA I FORMENTERA: EL CAS DE LA RONDALLÍSTICA DE JOAN CASTELLÓ GUASCH.

Marià TORRES TORRES

L'objectiu de la meua xerrada que ara iniciam és compartir una estona el meu interès amb el seu, l'interès per l'onomàstica catalana, tema que ens ha convocat aquí.

Pel que fa a la meua aportació que he titulat com a **Toponímia i literatura a Eivissa**, haig d'avançar-los que l'hem concretat com a **Noms de persona i de lloc a la literatura d'Eivissa i Formentera: el cas de la rondallística de Joan Castelló Guasch**. En un primer moment havia pensat fer un buidat de l'onomàstica de la poesia completa de Marià Villangómez i de les rondalles de Joan Castelló Guasch, i una vegada posat el fil a l'agulla, la gran abundor de material que ha anat sorgint ens ha fet reduir el camp d'estudi i hem decidit dedicar-nos al buidat de l'obra de la rondallística.

Els puc assegurar que això no són excuses de mal pagador, i perquè vegin la magnitud de l'obra de Villangómez els puc donar el cas d'un sol poema: solament dins el poema "Contra-da a cops de mot" del llibre *Declarat amb el vent*, (1963), el poeta recull seixanta topònims d'Eivissa i Formentera.

Així doncs, el nostre treball se centrarà a presentar un buidat dels antropònims i topònims d'un centenar de rondalles que ha recollit Joan Castelló Guasch (1911-1984), contingudes als següents llibres:

Rondaies eivissenques (1953)

Rondaies d'Eivissa (1955)

Rondaies i contes d'Eivissa (1961)

Rondaies eivissenques de quan el Bon Jesús anava pel món (1974)

Rondaies de Formentera (1976)

Barruguets, familiars i follet. Rondaies (1993)

Cloem la nostra recerca amb unes conclusions que recullen el recompte d'antropònims i de topònims, la freqüència en què apareixen a la literatura estudiada, i uns suggeriments de caire didàctic.

Tot seguit presentam un registre de tots els antropònims i topònims que hem trobat al

llarg de la lectura de les rondalles de Joan Castelló. Oferim el títol de la rondalla i en una primera columna els antropònims i en una altra els topònims:

1. En Joanet de sa gorrineta:

en Joanet
n'Eularieta

puig d'en Planells (Sant Rafel)
Vila
can Xico d'en Gat
Sant Jordi
illa Plana

2. Es adagis:

na Marieta
sa marquesa de s'Embut
en Pepet
en Mora
en Martí

Mallorca

3. Sa coca:

en Pepet
na Maria

4. Sa segada des bon moro:

n'Amet
na Catalina

Dalt Vila
Fruitera
Eivissa
Santa Lletrudis
Vila
Caseta Vermeia
Jardí del Rei
Casa Cremada

5. Un que no flastoma:

en Sastre
en Vicentet

Sant Llorenç
Sant Carles

6. L'amo des vedell:

na Catalineta
Josep i Maria
en Pep
na Rita

8. Sa paciència:

mossènyer Pallarés

Corona

9. En joanet sense por:

en Joanet
Jesús, Maria i Josep

Vila
sa Cala

10. Sa promesa:

Sant Roc
Sant Cristo del Convent
en Toni

es Freu
ca na Capellets
baix des Rastrillo
es Piló
sa Carrossa
el Convent

11. Es darrer tot ho té ...si ses rates

no s'ho mengem:

en Pep Xica

ses Figueretes
sa Pedrera
can Cantó
Alger
Formentera
Portal Nou
església de Nostra Dona Sta. Maria
sa Tarongeta
pla de Vila
Eivissa
Portinatx

12. Dos terces:

en Xico

Dalt Vila
l'Havana
Alger

13. Sa rateta.

14. Es ca des paperet:

illa Plana
Vila
prat de ses Monges

15. Sa cova de sa mà peluda:

La mare de Déu
en Pepet
en Xomeu Petit

Formentera
la Mola
Racó des caló
cova de sa Mà Peluda
platja de Migjorn
Alger

16. Es pa i sa coca:
can Xomeu Maians
la Mola
17. Es jai endiablats:
en Xico
cala Saona
18. Qui mana a casa ?
la Savina
la Mola
es Pujols
cala Saona
19. Sa bruixa de la Mola:
na Pepa
en Toni
Sant Llätzer
la Mola
es Pujols
20. Es gat putifeina:
na Maria
en Pere
21. S'Estany Pudent:
Mossèn Basili Antonio Carrasco
Hernàndez
Eivissa
Formentera
la Savina
estany Pudent
22. Sa virotada:
en Pere
en Toni
Formentera
la Savina
la Mola
sa botiga d'en Serra
sa punta Roja
23. Es quatre al·lots despessers:
el Bon Jesús
Sant Pere
na Maria
en Jaumet
la Mola
la Savina
24. Sa cova des Fum:
en Mohamet
Jesucrist
Sigurd
en Martí
Formentera
la Savina
Eivissa
Mallorca
Dénia

Cartagena
València
Barcelona
cova des Fum
es Caló
la Mola
Terra Santa
Jerusalem
Noruega
Gibraltar
raconada de sa platja de Tramuntana
can Carles de ses Clotades

25. Sa torre des Pi des català:

Carles Tur
Bartomeu Ferrer
Pep Serra
Bartomeu Marí
Vicent Riera
Jaume Escandell
Pere Ferrer

Espanya
França
s' Espalmador
Eivissa
Formentera
es Pi des Català
torrent de s' Alga
torre des cap de Barbaria
torre de sa Guardiola
torre de sa punta de la Gavina
torre de sa punta Prima

26. En Vicent Pepa:
en Vicent Pepa

Formentera
Alger
Eivissa
Vila
Cala Saona
la Savina
raconada de s' Arany
es Soto Fosc
la Mola
es Convent
puig Guillem
cap de Barbaria
sa Punta de l' Anguila
torrent de s' Alga
cova de Sant Valero
estany des Peix
sa Pedrera
es Pujols
sa Punta del Ram
s' Esglesieta
cova d'en Corda

cova de cala Saona
cova de l'Anguila

27. Tomb perhom:

en Xomeu
en Xico

la Mola
Porto-salè

28. En Xomeuel-lo:

en Xomeuel-lo
jai Pep Costa
en Judes

Formentera
can Pep Costa des Cavall

29. Sa barseta sense tapadora:

n'Agustinet
jai Taronges

30. Ses tres preguntes:

en Pereguet
en Jordiet
n'Eularieta
el Bon Jesús

puig Guillem
Aubarca
cap Rubió

31. Qui busca sempre troba:

Rafel Calbet
na Maria

32. Na Margalideta d'en Forn de Calç:

na Catalineta
na Margalideta d'en Forn de Calç
en Turc
na Rita

Santa Lletrudis
Vila
ca n'Hereva

33. Es pinxo:

en Toni Feixes
na Maria
en Judes

Eivissa
Santa Eulària
Sant Joan
Santa Lletrudis
sa Cala

34. Ses tres germanes:

n'Antònia
na Catalineta
na Bet

35. Guisat de pilotes:

Vila

36. En Pep Tanoca:
en Pep Tanoca

Vila
es Rastrillo
can Bellet

37. Es fameliar:
na Lletrudis
en Pere

Sant Josep
pont de Santa Eulària
Vila
Santa Eulària

38. Qui l'agafa és seu :
Emili Sorà
don Emili
en Toniet
don Pep Verdera

Eivissa
sa Drassaneta

39. Es jai Covetes:
jai Covetes

Port d'Eivissa
es Penjats
es Freus
sa Canal
cap des falcó
Vila
carrer Fosc

40. Es Follet:
Llorenç des Fornàs
Xomeu
Mariano
don Jaume de sa Plata
Sant Pere
el Bon Jesús

Vila
Eivissa
Formentera
Sant Miquel
Mallorca
Barcelona
Alger
Madrid
casa Cremada
València
camí de Jesús

41. Sa rateta polideta:
en Judes

puig des Molins

42. Es flaons de mossènyer Pallarés:
mossènyer Pallarés
en Vicentet
en Toni

Sant Josep
Sant Agustí
cas Costes

43. Un, dos, tres, marro és!:

n' Andreuet

n' Alf

Eivissa

Orà

pas Estret

puig des Molins

cova des Babaluet

Soto Fosc

baluard de Sant Bernat

es Soto

44. Es gegant des Vedrà:

Toniet

Pepet

es Vedrà

cala d'Hort

sa Bestorre

45. Ses calaveres de can Fita:

can Fita

Sant Jordi

46. Es pastorells:

en Xomeu

el Bon Jesús

Sant Pere

Xarraca

47. es Geperut i ses fades:

en Jaume

en Bernat

Portal Nou

48. En Pere Bambo:

en Pere Bambo

49. Es mal trago:

en Xiquet

na Margalida

en Rafel des Galops

jaia Refila

ses Marrades de Corona

50. Es talequet de ses dobles d'or:

Sant Cristo del Convent

na Mariquita

na Catalineta

n'Antonina

en Toniet

en Llorenç

Pere

en Pep

sa Penya

es Rastrillo

el Convent

sa Carrossa

Mallorca

Andratx

ses Figueretes

Vila

Can Pep Daifa

sa Pedrera

51. S'animal de foc:

en Joanet

Vila
Eivissa
Sant Jordi

52. Es xorrac:

en Jaume

Sant Jordi
sa Botiga de can Manyà
serra Grossa

53. Es Barruguet:

en Miquel
Miquelet
Mariquita
n' Antonieta
na Pepeta

carrer de la Mare de Déu
Dalt Vila
la Marina
es Mirador
sa Portella

54. Sa geneta i es barruguet:

en Pepet
na Marieta

vénda des Vedrà des Marins

55. Un que no hi volia creure:

en Turc
Sant Llätzer

vénda des Vedrà
cap Jueu
es Vedrà

56. Es ca de na Pujola:

Vénda des Vedrà
ca na Pujola
Torrent de sa Caixa
Cova de sa Roca Blanca

57. Es des Cocons:

Corona
es Cocons

58. Es de Corona:

Corona
Vila
ses Marrades

59. Es dos barruguets:

en Pep
na Maria

sa Penya
es Passadís
carrer de la Mare de Déu
sa Torre

60. Es de Vila:
 Vila
 la Catedral
 carrer de Santa Maria
 baluard de Santa Tecla
 can Montero
 es Mirador
 sa Portella
61. Es de ca na Serània:
 en Pep
 na Maria
 sa Penya
 carrer de la Mare de Déu
 sa barda d'en Patricio
 sa Drassaneta
 ca na Seràni
62. Roda, roda, barruquet:
 en Toniet
 en Pepet
 en Joanet
 Talamanca
 cap Martinet
 can Gerres
63. Es des capellà:
 mossènyer Pere
 la Marina
 sa Carrossa
 el Convent
 can Montero
 sa Portella
64. Es des soldats:
 en Tomeu
 baluard de Santa Llòcia
 el Convent
 sa Penya
65. Sa casota :
 na Rita
 en Lluc
 en Marc
 na Margalida
 Labritja
 Vila
 pont de Santa Eulària
66. Es fameliar de Balansat:
 Balansat
 vénda des Vedrà des Marins
67. Es des Pescador:
 en Toni Ribas
 Portmany
 illa de s'Espart
 la Bassa

- Alger
illot des Bosc
ses Bledes
68. Es dos fameliars:
en Joanet
- cala Llonga
Vila
69. En Pere de Balàfia:
en Pere de Balàfia
- Balàfia
es Taulell
70. Es jai Rieró:
jai Rieró
- Balansat
Eivissa
Vila
71. Es Bruixot:
es Bruixot
- Labritja
Vila
Portal Nou
Sant Joan
72. Ses Farinetes:
en Pere Misses
na Maria
en Pepet
Beni
- Alger
illa Plana
Formentera
es Vedrà
es Vedranell
cala Llentrisca
cap des Jueu
cap des Falcó
sa Conierra
ses Bledes
cala Tarida
cala Corral
Eivissa
Cala d'Hort
Atzaró
la Mola
73. S'al·lot de bordo:
en Toniet
- es Botafoc
cap Martinet
Tagomago
ses Lloses

punta Grossa
cala d'en Serra
es Malvins
es Freus
Cala Llentrisca
Cap des Falcó
es Vedrà
Xarraca
Portinatx
Formentera
s'Espalmador
sa punta de sa Gavina
cala Saona
cap de Barbaria
la Mola
punta des Carnatge
es Pujols
punta Prima
s'Espardell
es Rastrillo
es Castell

74. Es patró de xàvega:

cap de la Mola
Formentera
Tagomago
punta de la Xapa
cap des Llibrell
es Botafoc
racó de sa Torre

75. Es cervell de ses dones.

76. Es pagesos i es senyors.

77. Negres, mulatos i grocs.

78. S'home i sa dona.

79. Es Llombrígol:

Adam

es Paradís

80. S'argelaga.

81. Es àngels sense cames:

Sant Pere

Sant Llätzer

82. Es fibló de s'abeia.

83. Sa vida de s'home.

84. Es bou i sa mula.
el Bon Jesuset

85. Sa menta:

Josep
Maria
el Bon Jesuset
Herodes

Egipte

86. Anar de comares:

el Bon Jesús
na Bet
la Mare de Déu

Eivissa

87. Es dotze apòstols.

El Bon Jesús
Judes

88. Es vint-i-nou de febrer:

El Bon Jesús
Sant Joan
Sant Valero

89. Quatre moltons.

el Bon Jesús
Sant Pere

Santa Eulària
vénda de Cala Llonga
sa Joveria
puig d'en Valls
ses Feixes
ses Figueretes

90. Ajuda't que t'ajudaré:

el Bon Jesús
Sant Pere
Judes

91. Ses coses mal fetes:

el Bon Jesús
Sant Pere

Eivissa

92. Es mostatxos de ses dones:

el Bon Jesús
Sant Pere

93. Qui dóna lo que té...

el Bon Jesús
Sant Pere

94. Sa sogra de Sant Pere:

el Bon Jesús
Sant Pere

95. Es flastomador:

el Bon Jesús
Sant Pere
en Toni
en Xomeu

ses Marrades de Corona

96. Es jai fredolec:

Sant Pere
en Banyeta

97. Es quatre al-lots despacés:

el Bon Jesús
Sant Pere
na Maria
en Jaumet

la Mola
Formentera
La Savina

98. El món:

Sant Pere

1. NOMS DE PILA

HOME

en Pep, en Josep
en Toni
en Xico
en Pere
en Jordi
en Xomeu, Tomeu,

en Jaume
en Mariano
en Llorenç
en Miquel
en Lluc
en Marc
en Sigurd

DONA

na Maria
na Catalina
na Rita
na Pepa
n'Antònia
na Bet
na Lletrudis
na Margalida
n'Antonina

Com podem observar, la major part dels noms de pila que apareixen en aquest apartat són els noms més comuns i familiars d'arreu dels Països Catalans; això no obstant ens interessa fer les següents anotacions:

Antonina: es tracta d'un nom de dona antic, ben freqüent als documents eivissencs fins al segle XVIII en què ha estat substituït per Antònia (vegeu el *Llibre de la Confraria del Roser de Sant Antoni Abat*, I); avui dia es manté com a nom de casa : Ca n'Antonina, malgrat no hi hagi cap Antonina dins la família, i tal vegada puguem trobar encara alguna Antonina.

Mariano: no hem pogut trobar cap document eivissenc que enregistri la forma catalana Marià; en canvi a les primeries del segle XVIII els llibres parroquials eivissencs ja presenten la forma Mariano.

Sigurd: és un nom de pila lligat a Noruega; es tracta d'un nom fictici d'un dels pirates noruecs que ataquen, sempre segons la llegenda, la cova des Fum de Formentera. Darrere aquest antropònim i aquesta cova hi ha la llegenda que explica que a la Mola de Formentera hi hagi tantes al·lotes que tenen els ulls clars, explicació que hi ha qui fa extensiva a les al·lotes de la part nord d'Eivissa.

2. NOM I LLINATGE

Carles Tur
Bartomeu Ferrer
Pep Serra
Bartomeu Marí
Vicent Riera
Jaume Escandell
Pere Ferrer
Pep Costa
Rafel Calbet
don Emili Sorà
don Pep Verdera
don Basilio Antonio Carrasco Hernández

Tots aquestos hòmens són de l'illa de Formentera, hòmens d'armes que lluitaven i defenien la terra i la gent durant les incursions enemigues. És una excepció Rafel Calbet que dins la rondalla és un apotecari d'Eivissa.

3. ANTROPÒNIMS ÀRABS

Alí
Mohamet
Amet
Beni
Babaluet
En Turc

Aquestos noms àrabs són presentats estretament lligats a Alger, i pertanyen a personatges invasors i/o esclaus, encara que tots ells són personatges de ficció:

Mohamet: Joan Castelló ens dóna una bona descripció d'aquest personatge: " un moregàs gros com un cantó, casi negre, lleig com un pecat i més dolent que sa carn de Xinxa" (*Rondaies de Formentera*, p. 56).

Amet: és nom d'un moret que treballava la terra a una hisenda de Santa Gertrudis de Fruitera; a Sant Josep de sa talaia, el situen a la hisenda de Cas Costes de Benimussa, i el tenen per un fameliar, és a dir, un dels éssers mitològics de les Pitiüses, invisible, que es guarda dins uns ampolla negra, ben tapat, perquè quan surt és molt inquiet i nerviós i no para de demanar feina o menjar; qui en vulgui tenir un ha d'anar a mitja nit del dia de Sant Joan davall el pont vell del riu de Santa Eulària i collir una floreta que desapareix tot just quan acaba de néixer; aquest fameliar fa les feines impossibles per a un humà: construeix cases en una sola nit, fa parets de marges, etc. (Marià TORRES :1998, 29).

en Turc: aquest gentilici és referit a un nom de ca; el trobam amb molta freqüència entre la nominació d'aquestos animals a Eivissa (vegeu Marià TORRES:1997).

en Babaluet: és un nom fictici que apareix a la rondalla de Joan Castelló, relacionat amb sa cova des Babaluet. El nom podria ésser una imitació de la parla incomprendible dels àrabs, reforçat per un encreuament amb el mot babau, o qui sap si un record del topònim àrab Babaluet, nom d'un barri d'Alger.

en Beni: és el nom d'un patró moro.

4. MALNOM

en Sastre
mossènyer Pallarés
es jai Taronges
es jai Covetes
es jai Rieró
sa jaia Refila
es Bruixot

5. NOM I MALNOM

en Pep Xica
en Xomeu Petit
en Vicent Pepa
en Toni Feixes
en Pep Tanoca
en Llorenç des Fornàs
en Pere Bambo
en Pere Misses
en Rafel des Galops
don Jaume de sa Plata

Fins ací podem observar que el malnom correspon al nom de la casa, procediment més freqüent a les Pitiüses per poder arribar a distingir entre tan poca variació de noms i

l·linatges tradicionals: Xica, Pepa, Petit, Feixes, Misses. D'altra part tenim una sèrie de noms imaginaris, producte de la literatura oral: Pere Bambo, Tanoca, Rafel des Galops.

Fornàs correspon al topònim de la vènda des Fornàs (parròquia de Sant Rafel de sa Creu o de Forca), encara que també és nom de casa.

És el moment escaient per fer notar una observació sociolingüística que va estretament lligada als antropònims d'Eivissa i Formentera. Es tracta de l'article anomenat personal que a les Pitiüses, com a la resta de les Balears és usat amb tota la seua vitalitat. Així com els noms de pila corresponents a la gent senzilla del poble sempre van precedits de l'article personal EN, NA, quan es tracta del nom de persona distingida, porten el nom de l'ofici o de la seua professió o càrrec, davant del nom de pila o malnom i així trobam: mossènyer Pallarés, mossènyer Pere. Un altre recurs per distingir socialment és el tractament de DON: don Emili Sorà, batle d'Eivissa, o don Pep Verdera, un altre batle. És ben curiós observar la forta càrrega d'ironia que hi ha dins l'antropònim tan recarregat com és ara don Jaume de sa Plata, referit a un capellà de Jesús (Eivissa). El nom més llarg i complet és el del bisbe d'Eivissa Basilio Antonio Carrasco Hernández.

6. NOMS BÍBLICS O RELIGIOSOS

Jesús, Jesucrist	Maria
Josep	la Mare de Déu
sant Roc	Bet (Elisabet)
Sant Cristo del Convent	
el Bon Jesús	
Sant Pere	
Judes	
Herodes	
Adam	
Sant Valero	

Notem en aquest grup d'antropònims bíblics que els que són pròpiament noms de pila van sense determinar.

Del conjunt de *Rondalles de quan el Bon Jesús anava pel món* podem assenyalar els següents aspectes:

Els noms més freqüents són els dels protagonistes de quasi totes les rondalles: el Bon Jesús i Sant Pere; emperò també apareixen altres noms bíblics com Adam, Josep i Maria, Herodes, Bet, Mare de Déu, Judes, Sant Joan, Sant Valero. El dimoni és anomenat en Banyeta. Solament dues rondalles presenten personatges amb noms de pagesos: en Toni, en Xomeu, na Maria i en Jaumet.

Un tret que ens crida l'atenció és veure com canvia el nom del personatge dependent del narrador o del diàleg, i així trobam que el narrador parla del Sant pare, del Pare Etern i del Bon Jesús. Al llarg del diàleg Sant Pere es dirigeix a Jesús amb el nom de Mestre, i Pere tracta de vós al Mestre, mentre que Jesús tracta de tu en Pere.

Quant a la geografia d'aquest grup de rondalles poques vegades es concreta el lloc: dues rondalles presenten es Paradís (núm. 81) i Egipte (núm. 17), deu més fan referència a Eivissa en general (núm. 88, 93); n'hi ha una que presenta tota una sèrie de topònims que van des de Santa Eulària, passen pes Puig d'en Valls, vènda de Cala Llonga, Ses Feixes, ses Figueretes (núm. 91); una a ses Marrades de Corona (núm. 97) i una altra a Formentera (la Mola, la Savina) (núm. 99).

7. NOMS DE PILA DIMINUTIUS

Joanet	
Pepet	
Vicentet	
Agustinet	
Pereguet	Eularieta
Jordiet	Marieta
Toniet	Catalineta
Andreuet	Margalideta
Miquelet	Mariquita
Jaumet	Antonieta
en Banyeta	

jai Covetes
jai Rieró

El to infantil i el destinatari d'aquesta narració oral que és la rondalla explica que apareguin molts diminutius, propis del llenguatge dels adults quan es dirigeixen als infants i remarquem que també es fan diminutius els noms bíblics, com el Bon Jesuset, en Banyeta, és a dir el dimoni. En qualsevol cas la riquesa de sufixos del dialecte eivissenc ja ha estat estudiat per Aina MOLL (1957). Covetes i Rieró són dos noms, un d'origen de genèric toponímic i l'altre diminutiu del llinatge Riera.

8. NOM AUGMENTATIU

Xomeuel-lo

Pot cridar l'atenció aquest mot augmentatiu amb el sufix EL·LO, que per tot el domini lingüístic català té el significat de diminutiu, però a l'eivissenc és clarament augmentatiu.

9. ANTROPÒNIMS I FRASEOLOGIA

Recollim dins aquest capítol alguns noms de pila que han quedat fossilitzats dins frases fetes o dites i refranys:

en Mora: No seràs com s'ase d'en Mora, que de totes quantes en veu s'enamora!

en Martí: Anar tomb per hom, com en Martí i sa truja.

en Judes: Fugir com es pet d'en Judes.

Llàtzer: Parèixer un Sant Llàtzer.

Venir fet un Sant Llàtzer.

TOPONÍMIA

TOPONÍMIA MAJOR

Dins aquest apartat tractarem els noms de les illes i illots, països, ciutats, pobles o parròquies i antics quartons.

a. Illa d'Eivissa i Formentera:

Cala, sa
Corona
Dalt Vila
Eivissa
Formentera
Sant Agustí
Sant Carles
Santa Eulària
Sant Joan
Sant Jordi
Sant Josep
Santa Lletrudis
Sant Llorenç
Sant Miquel
Sant Rafel
Vila

Una de les sorpreses que troben els visitants de les Pitiüses és constatar que els noms dels pobles d'Eivissa i Formentera tots duen noms de sant o santa, encara que trobam documentada la presència de noms de sants des del segle XIII i XIV, sempre referits a advocacions, capelles, etc.; un exemple poden ser Sant Antoni i Santa Eulària, documentats des del segle XIV. Els noms dels pobles actuals solen coincidir amb les antigues parròquies, creades pel primer bisbe d'Eivissa, Manuel Abad y Lasierra, a la darrera del segle XVIII. Avui dia la toponímia oficial ha recuperat els noms antics, anteriors al segle XVIII, afegint-los al noms del sant o santa, i així trobam, a manera d'exemple: Santa Gertrudis de Fruitera, Sant Agustí des Vedrà, Sant Mateu d'Albarca, Sant Miquel de Balansat, Sant Antoni de Portmany, Sant Joan de Labritja, etc.

b. Illes i illots d'Eivissa i Formentera:

Bestorre, sa
Bledes, ses
Bosc, illot des
Coniera,sa
Espalmador, s'
Espardell, s'
Espart, illa de s'
Guardiola, torre de sa
Malvins, es
Penjats, es